

Alain de Benoist: Jsme na konci něčeho

prosince 2013

Původní rozhovor [American Renaissance](#) s Alainem de Benoistem.

American Renaissance: Uvedl jste, že modernita je nepřítelem identity. Můžete tuto myšlenku blíže vysvětlit?

Alain de Benoist: Když vezmeme v úvahu pojem modernita, musíme vzít v úvahu dva významy tohoto slova. První je známý každému. Jsou to změny života přicházející s růstem materiálního bohatství. Ale modernita je také produktem ideologie, která se objevila v 17. a 18. století spolu s osvícenstvím. Je to ideologie pokroku. Její základní myšlenkou je, že lidstvo bude vždy lepší. Budoucnost bude lepší než současnost a současnost je lepší než minulost. Pro tuto ideologii, minulost nemá nic, co by nás naučila. Minulost je hřbitovem archaických zvyků a neracionálních stísněností. Namísto toho, člověk musí užívat svůj rozum k rozhodování o tom, co chce.

Modernita také přijímá nečleněný pohled na historii. Dějiny podle ní nejsou cyklické, jako byla pro staré Řeky, ale jsou [přímkou](#). Tato myšlenka pochází z křesťanství a judaismu, které předpokládají, existenci absolutního začátku a absolutního konce dějin. Lidstvo je podle tohoto přístupu rovněž jednotné. Všichni lidé musí projít stejnými cestami a dosáhnout stejné úrovně vývoje. To je mýtus vývoje, technologického pokroku.

Tudíž, všechno nové má hodnotu, protože je nové. Je tady fetišismus nového... Takže, když mluvíme o modernitě, musíme brát v potaz nejenom materiální dimenzi, ale také ideologickou dimenzi. Modernita je vnitřně antagonistická vůči kolektivním identitám, protože tyto identity jsou překážkou v pochodu pokroku směrem k jednotnému lidstvu.

Samozřejmě, modernita má silnou ekonomickou složku. V Evropě byla spojena se vzestupem buržoazie a jejich komerčních a tržních hodnot. To je problém kapitalismu. Chce vytvořit více trhů, světový trh, planetární trh a kolektivní identity brání jeho rozšíření.

Evropané často kritizují USA jako materialistickou společnost, ale není snad každá společnost materialistická? Není součástí lidské přirozenost chtít vždy více?

Máte pravdu. V tomto smyslu bych řekl, že dnes jsme všichni Američané. Je pravda, že touha mít více je součástí lidské přirozenosti. Rozdíl je v tom, že většina evropského náboženství a filozofie je založena na hodnotách, které jsou důležitější: na přesvědčení, že z morálních, náboženských nebo filozofických důvodů nesmíme podléhat chamtivosti a chuti po bohatství. V Americe to bylo jinak, kvůli protestantské, kalvinistické myšlence vyvolenosti – bůh dokazuje svoji dobrotu poskytnutím bohatství. Znáte teorii Maxe Webera o spojení protestantismu a vzestupem kapitalismu. Já myslím, že tyto věci vytváří velké rozdíly.

V katolických zemích jsou peníze vždy podezřelé, třebaže každý chce více raději než méně. Můžete to vidět na faktu, že ve Francii by bylo nemožné pro bohatého člověka, aby byl zvolen hlavou státu. Nikdo by nevolil milionáře. Tato myšlenka je odpuzující. Ale v Americe, pokud je kandidát milionářem, ukazuje to jeho úspěch a jeho schopnosti.

Tedy, v Evropě lidé skrývají, co vlastní. Neříkají, kolik vydělávají. V Americe je vášeň po číslech a vše je spočítatelnou veličinou. Američané vědí, kolik platí za cokoliv. Když jdou američtí turisté na Eiffelovku, ptají se: „*Kolik kroků je to na vrchol?*“. Nechápu rozdíl mezi kvantitou a kvalitou.

Je ještě něco jiného, krom katolicismu, co chrání Evropu před stejnou úrovní materialismu?

Již ne. Dnes každý sleduje stejné filmy, poslouchá stejnou hudbu, žije ve stejném druhu domů. To je něco, co se mě silně dotýká. Hodně cestuji a každý rok vidím, že svět se stává stejnějším. Nazývám to ideologií stejnosti. Tato ideologie může mít náboženské i ne úplně náboženské formy, ale její hlavní myšlenkou je, že jsme všichni součástí lidstva, že jsme všichni bratry stejné rodiny. Mohou zde být rozdíly, ale ty jsou podle ní nedůležité a měly by být vymýceny nebo transformovány do pouhého folklóru. Američtí indiáni předvádějí své tance turistům, ale to není tradiční život.

Jaké je řešení tohoto problému „stejnosti“?

Abychom viděli řešení, musíme si představit globalizaci jako dialektiku. Čím více je svět homogenizován, tím více je zde rebelie. Takže nutkání homogenizovat planetu vytváří nové druhy fragmentace, nově druhy dělení. Někdy mohou tyto odpory být přehnané, mohou například nabývat formy terorismu.

Řešením je jednat lokálně. Silně věřím v lokalismus. Lokalismus znamená více přímé demokracie, znamená pracovat na vytváření osvobozených míst. Proto příliš nevěřím v politiku. Jsem přesvědčen, že čas politických stran skončil. Strany spolu soutěží, ale nejsou skutečnými alternativami. Ve Francii je to pravice nebo levice nebo levice nebo pravice a všechno zůstává stejné.

To je důvod, proč je tolik lidí znechuceno tím, co nazýváme „novou třídou“ politiků, finančníků, médií. Je to široce rozšířený pocit, že tato třída nerozumí dennímu životu občanů, že je vzdálená, bez zájmu o konkrétní národ, že místo toho upřednostňuje zájmy mezinárodní nové třídy. . To je důvodem vzestupu takzvaných populistických stran, což je nejzajímavější politický fenomén posledních 10 až 20 let.

Jaké jsou další příklady tohoto odporu vůči globalizaci?

Některé země odolávají velmi dobře. Například Čína. Nedávno jsem tam byl. Samozřejmě, můžete vidět mladé lidi fixované jejich videohrami, iPody, iPady a BlackBerry, ale myslím, že čínští vůdci mají velmi jasnou vizi státu ve světě. Pár zemí se skutečně snaží myslet na budoucnost. Spojené státy, ano, samozřejmě. Rusko a Čína také, ale v Evropě, zde není nic.

Myslíte, že Američané vážně přemýšlí o budoucnosti?

Ne američtí lidé, ale myšlenkové školy a vládní agentury přemýšlí o budoucnosti velmi vážně.

Více než v Evropě?

Ano, nepochybně. Máme politiky, ale nic jako vaše *think-tanky*. Možná pár politických klubů,

ale nic více. Politici chtějí pouze být znovu zvoleni, takže budoucností je pro ně příští rok. Nepřemýšlejí globálně o světě.

Jestliže globální kapitalismu je nepřítelem identity, můžete popsat typ ekonomické organizace, který by byl k identitě přátelský?

Ekonomický život nesmí být redukován pouze na volný obchod a na komerční a tržní hodnoty. Ekonomika musí vzít v potaz sociální skutečnosti a nesmí být osvobozena od politické autority. Je naprosto možné mít ekonomiku sociální solidarity, která zahrnuje soukromý sektor, veřejný sektor, stejně jako sektor pro dobrovolné asociace, jako například zaměstnanecká družstva. Diktát finančních trhů musí být zničen. Ekonomika musí být založena na skutečné produkci a ne na finanční spekulaci. Musíme bojovat proti de-lokalizaci způsobované globalizací, která způsobuje dumpingový dovoz pracovní síly a poškozují zaměstnance oslabováním tlaku na mzdy. Volný obchod mezi národy je přínosný pouze, když tyto národy jsou na přibližně stejné úrovni ekonomického rozvoje.

V Evropě musí fungovat rozumný protekcionismus, který bude garantovat platy a důchody. Musíme také podporovat v maximální možné míře spotřebu zboží tam, kde je vyráběno, s důrazem na místní dopravu a ekonomiku blízkosti. Re-lokalizace ekonomik je cestou k udržení kolektivních identit a také k obnově sociálních vztahů a lokální demokracie ve veřejném prostoru v němž je vyjadřováno občanství.

Doufáte v Evropu, která je více lokálně autonomní?

Já osobně jsem příznivcem politicky sjednocené Evropy, ale Evropy, v níž je maximální množství rozhodnutí prováděno místně. Mluvíme o principech „subsidiarity“, podle nichž lidé rozhodují v co nejvíce případech a na co nejnižší možné úrovni o věcech, které se jich týkají.

To byla původní idea Spojených Států. Každý stát měl mít velkou autonomii.

Ale v dějinách Spojených států, se význam slova „federalismus“ změnil. Nyní, když řekneme „federální“, znamená to centrální vládu, třebaže to bylo na začátku jinak. Historie státních právních je komplexní.

Toto je ale můj názor: Evropská Unie ukazuje stejné tendence. Centrální vláda chce vždy více moci. Švýcarsko se zdá jednou z mála výjimek tomuto pravidlu.

Mám Švýcarsko velmi rád. Rád bych, aby se tento švýcarský model rozšířil do celé Evropy. Nezapomínejme, že rozdíl mezi centrální mocí v Evropě (takzvanou Evropskou Komisí) a v USA je ten, že v Evropě není nikým volena. Nemá žádnou demokratickou legitimitu. Nemám žádné iluze o hodnotě druhu voleb, které máte ve Spojených státech, ale jsou to alespoň nějaké volby. Ne tak ve Francii. Volíme Evropský parlament, který nemá téměř žádnou moc a jediný důvod, proč se lidé o tyto volby zajímají je skutečnost, že jsou indikací popularity jednotlivých stran v jednotlivých státech.

Myslíte si, že je možná mít politicky jednotnou Evropu, která skutečně ponechá lokální rozhodování místním lidem?

Ano. Vidíte to ve Švýcarsku. Samozřejmě, je to malá země. Švýcarsko je rozděleno do 26

kantonů z nichž každý požívá značné autonomie. Ale v historii Evropy máte dva soutěžící modely. Prvním je národní stát, jehož perfektním příkladem je Francie, ale také Anglie a Španělsko. Druhým modelem je impérium: Itálie, Německo a tak dále. Myslím si, že model říše je mnohem lepší, protože nekoncentruje moc. Ponechává práva a politickou autonomii jednotlivým zemím a regionům. Nedávným příkladem bylo Rakousko-Uhersko. Zahrnovalo 35 různých národností, ale fungovalo dost dobře. Samozřejmě bylo zapleteno do všech nepokojů na Balkáně.

Pro mnoho zemí jsou Spojené státy nepřijemnou přítomností, ale je to jednoduše jen odraz jejich moci? Je to jen naše verze francouzské „civilizační mise“ nebo britského budování impéria, nebo je něco jiného ve způsobu, jak Amerika šíří své ideje do světa?

Jistě, Anglie, Francie a Španělsko měli velký vliv na svět, ale rozdíl je v tom, že jsou to staré země. Mají za sebou dva nebo tři tisíce let a v tak dlouhém časovém období máte mnoho různých koncepcí politiky. V USA to tak není. Od začátku zde máte mýtus "města na kopci", že jste byli novým vyvoleným lidem, že jste opustili zkorumpovanou Evropu s jejími monarchiemi, a že vybudujete novou společnost, která bude nejlepší v dějinách. To jde ruku v ruce s americkým optimismem. Může tu být mnoho problémů, ale technologie je nakonec vyřeší. Technologie vytváří problémy a ty vyřeší ještě více technologie. Pocit, který sdílí tolik Američanů může vést k izolacionismu nebo *Wilsonianismu* (1) v jehož jménu chcete kolonizovat, ale ne starým způsobem. Chcete amerikanizovat všechny lidi.

Zaznamenávám, že když jsem v Americe, všude slyším hrát hudbu. Hudbu nebo televizi, i v restauracích. Ale je to vždy americká muzika. Nikdy neslyším žádného zpěváka či hudbu, která není americká. V několika minoritních kruzích můžete vidět francouzský film a lidé možná znají Edith Piaf a Maurice Chevaliera. Ale, když jedete do Evropy, nebo kamkoliv jinam, uslyšíte tu samou muziku. Ne pouze, ale převážně. Když to není francouzská, je to americká hudba. Proč Francouzi neposlouchají čínskou, africkou, německou, španělskou nebo dánskou hudbu? A to samé je to u filmů. Vidíme samé americké filmy. Nevidíme německé nebo italské filmy, přesto, že obě země leží velmi blízko Francie.

Globalizace je nástrojem tohoto všeho. Angličtina se stává univerzálním jazykem, když nerozumíte anglicky, nemůžete skutečně používat internet. Takže jsou zde dva důvody amerického vlivu. První je ideologický, ale druhý je efektem čisté moci. To je normální.

Z evropského pohledu jistě nelze porozumět někomu jako byl George W. Bush, protože nebyl ani machiavellián ani sofistický politik.

Pro nás vypadá jako hlupák. V Evropě dobrý politik nebo státník je někdo, kdo je vzdělán v politické filozofii a literatuře, kdo má hlubokou znalost světa, kdo vidí dějiny jako tragedii. Je to někdo, kdo je realista v politice, kdo neskrývá své zájmy za kouřovou clonou morálního řečnění. Američané jsou zcela jiní. Kladou své ruce na svá srdce a mluví o svobodě a demokracii. Včera jsem byl v *Ronald Reagan Building* ve Washingtonu, kde jsem viděl citát od prezidenta Reagana, který říkal něco jako. „*Růst lidského štěstí nemá žádné limity, pokud si lidé mohou svobodně vybrat své sny.*“. Co to znamená? Nic. Ale podobné věci zde můžete vidět všude.

Nedávno jsem byl v New Yorku a navštívil Rockefellerovo centrum. V něm jsou tabulky s citáty Nelsona Rockefellera. „*Věřím v lidskost. Věřím v lásku. Věřím v honbu za štěstím, ale nic není*

důležitější než láska," Životem tohoto muže bylo vydělávání peněz, ale říká, že není nic důležitějšího než láska. On nebyl milovník, on byl finančník. Takovéto věci jsou pro Evropany velmi zvláštní. A je tak mnoho věcí, které přišly z Ameriky do Evropy a usadily se zde, jako například *gender studies* - lidé jako Judy Butlerová, kteří jsou zcela šílení. Bláznivý druh feminismu. Já nejsem proti feminismu. Existuje dobrý způsob feminismu, který nazývám identitárním feminismem, který se snaží propagovat ženské hodnoty a ukazovat, že nejsou podřadné vůči mužským hodnotám. Ale takto americká verze univerzalistického rovnostářství říká, že není rozdíl mezi muži a ženami. Připouští, že je tu malý rozdíl: narodil jste se jako příslušník jednoho či druhého pohlaví, ale to není příliš důležité. Co je důležité je, že *gender* je sociální konstrukt a můžete zde učinit paralelu s rasou. Rasa a pohlaví neexistují, protože jsou sociálními konstrukty. Jsou jen tím, co vaše myslí říkají, že jsou.

Mnoho Američanů a Evropanů frustrovaných směrem, kterým kráčí jejich země mluví o možnosti systémového kolapsu. Předpovídáte takový kolaps?

Já nepředvídám, protože je nemožné cokoliv předvídat. Hlavní charakteristikou dějin je to, že jsou vždy otevřené, tedy nepředvídatelné. Žádné důležité události posledních desetiletí, nebyly očekávány. Počínaje pádem berlínské zdi a koncem sovětského systému. Někteří lidé s katastrofickým nebo pesimistickým pohledem nezaznamenali, že dějiny jsou otevřené. Myslí si, že nic se nemůže změnit, přitom změna je vždy možná, protože dějiny jsou otevřené. Nepředpovídám žádný kolaps, ale věřím, že tu je silná možnost úplného kolapsu. Alespoň v Evropě máme pocit, že politický systém vyčerpал všechny své možnosti. Je tu také finanční krize, která je dle mého názoru spíše strukturální než podmíněnou krizí kapitalismu. Nemůžete věčně žít na úvěr. Podívejte na veřejný dluh USA, můj bože. Vždy trošku přidáme, a ještě trošku a ještě trošku. Ale více a lépe jsou velmi rozdílné věci. Žádný strom nemůže růst do nebe, takže se jistě zhroutí.

Ve stejném čase jsou tu ekologické, demografické a imigrační problémy. Jsme zkrátka na konci čehosi. Pravděpodobně na konci moderny. Za celý svůj život si nepamatuji dobu, v níž by všechny možnosti byly tak otevřené, jako jsou teď. Jsme ve světě přechodu. Během studené války byly věci jednoduché, dva bloky, ale teď již nejsou. Co se stane z Ruska, co z Číny? V Africe bude demografický růst, podobně jako veřejný dluh v USA. Takže myslím, že kolaps je možný a možná nezbytný, ale nemůžete na něj spoléhat. Nemůžete sedět na židli a říkat "Dobře, drazí přátelé, čekám na apokalypsu,". To byste byli jako Svědci Jehovovi: "Konec světa je blízko," Jeden svět může končit, ale ne celý svět.

Kolaps může být nezbytný pro co?

Pro změnu. Američané žijí od vzniku jejich země pod více či méně stejným systémem, takže je pro ně velmi jednoduché uvěřit, že se jedná o přirozený systém. V Evropě jsme zažili tolik systémů, tolik revolucí, tolik konfliktních názorů. Odmítám být omezován nevyhnutelností.

Pod stávajícím systémem jsou možné jen marginální reformy. Ve Francii *Front National* velmi zajímavě posiluje. Stává se vedoucí politickou stranou, což je velmi zajímavé, když si vzpomenete, že díky volebnímu systému má jen dva poslance ve sněmovně. Ale i pokud by Marine Le Penová byla zvolena prezidentkou, nemyslím si, že se to stane, ale nemohu to vyloučit, nebudou tu velké změny. Budeme žít ve stejném typu společnosti, koukat na stejné filmy, hrát stejné elektronické hry a tak dále.

Mluvil jste o tom, jak komplexní a vícečetná identita je. Skládá se z jazyka, historie, profese, etnicity, pohlaví a tak dále, ale proč nemůže být rasa částí kolektivní identity, alespoň pro bílé lidi?

Myslíte v Evropě?

Myslím kdekoliv.

Je to více zakázáno v Evropě. V USA je většinou lidí akceptováno, že rasy existují a v mé mysli akceptovat rasu je velmi rozdílné od rasismu, ale v Evropě to tak není. V USA máte rasové statistiky. Můžete jít na vládu a najdete rasové statistiky o všem, včetně kriminality a sociálních témat. Sbírání tohoto typu statistik je v Evropě zakázáno, rozhodně tedy ve Francii.

Ve Francii můžete kategorizovat lidi jako cizince nebo francouzské občany, ale mnoho imigrantů má francouzské občanství. Někdy jej získají automaticky, když se zde narodí. Takže sociologové, kteří chtějí studovat rasovou otázku, musí koukat nepřímo do takových pramenů, jako jsou lékařské statistiky. Nikdo neví, kolik černochů je ve Francii. Máme představu, samozřejmě, ale oficiální rasové statistiky jsou zakázány, protože rasa neexistuje. Protože takové rasové statistiky mohou být zneužity rasisty. Mohou použít údaje o kriminalitě například.

Ale zpátky k otázce identity. Jsem znepokojený, že lidé ve Francii, kteří chtějí bránit identitu, se zdají jako první, kdo neví, co identita znamená. Předkládají pouze její negativní definici: "Já nejsem imigrant." Dobře, nejste imigrant, ale, co jste? "Jsem Francouz." Ale samozřejmě, jste mnoho dalších věcí. Jste muž nebo žena, jste novinář nebo výrobce, jste homosexuál nebo heterosexuál, narozen v určitém regionu, a tak dále. Identita je komplexní.

V čem se ve vašich očích odlišujete od identitářů?

Pokud porovnám vás a sebe, první rozdíl je, že já jsem si vědom rasy a její důležitosti, ale nedávám jí tak přehnanou důležitost jako vy. Je pro mě faktorem, ale jen jedním mezi dalšími. Druhý je v tom, že nebojuji za bílou rasu. Nebojuji za Francii. Bojuji za světonázor. Jsem filozof, teoretik a bojuji, abych vysvětlil své vidění světa. A v tomto světonázoru, Evropa, rasa, kultura a identita, to vše hraje roli. Nejsou vyloučeny. Ale bojuji hlavně za obranu světonázoru. Samozřejmě, velmi mi záleží budoucnost a osud vlastního národa, rasy a kultury, ale stejně tak mi záleží na budoucnosti každé další skupiny.

Imigrace je skutečně problém. Vytváří mnoho sociálních patologií. Ale naše identita, identita imigrantů, všechny identity na světě mají společného nepřítele a tím nepřítelem je systém, který všude ničí identity a rozdíly. Tento systém je nepřítelem, nikoliv ostatní. To je mé základní krédo.

Je zde něco zvláštního, co byste chtěl říci americkým čtenářům?

Chtěl bych jim říci, aby byli trošku otevřenější zbytku světa. Aby se pokusili poznat ostatní země a ne jen jako turisté. Jako turisté mnoho nevidíte. Musíte poznat, že napříč světem lidé mohou přemýšlet různě. Neříkám, že jsou lepší nebo horší, ale akceptujte tyto rozdíly, neboť svět rozdílností je bohatším světem. Bohatstvím světa je diverzita, jeho skutečná různorodost.

(1) Wilsonianismus - je výraz, který popisuje určitý politický styl v zahraniční politice USA.

Termín je odvozen od známých 14 bodů Woodrowa Wilsona, které měly údajně pomoci vytvořit světový mír, jestliže budou uvedeny v praxi.